

شیوه نامه کدگذاری ایستگاه‌ها، وسایل نقلیه و شیرهای آب آتش نشانی شهرداری های کشور

تهیه و تدوین:
دفتر محیط زیست و خدمات شهری
(ستاد هماهنگی امور ایمنی و آتش نشانی کشور)
شهریور ۱۴۰۳

باسمه تعالی

فهرست مطالب

- ۱- مقدمه و ضرورت ۲
- ۲- اهداف یکسان سازی کدگذاری ایستگاه ها، وسایل نقلیه و شیرهای آب (هیدرانت) آتش نشانی ۲
- ۳- مستندات قانونی ۲
- ۴- سیستم کد گذاری ایستگاه ها و وسایل نقلیه ۲
- ۵- کد گذاری ایستگاه ۳
- ۶- کدگذاری وسایل نقلیه ۵
- ۷- کدگذاری شیرهای آب آتش نشانی ۶
- ۸- استفاده از بارکد سه بعدی (QR code) ۸
- ۹- بازنگری ۸

فهرست جداول

- ۱- جدول شماره ۱ ۳
- ۲- جدول شماره ۲ ۴
- ۳- جدول شماره ۳ ۵
- ۴- جدول شماره ۴ ۷

کارگروه تهیه و تدوین شیوه نامه :

مسعود احمدی، هاشم نوروزی فرد، بابک نورالهی، عبدالعلی حیدری فر؛ دفتر محیط زیست و خدمات شهری سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور

قدرت الله محمدی، کامران عبدولی، جلال ملکی، امیر رحیمی مقدم؛ سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری تهران

محمد مهدی مقدس زاده، امید باقری، پیام رحمان ستایش؛ سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اصفهان

حمیدرضا کافی نیا، مهدی درخشی؛ سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری مشهد

هادی عیدی پور، وحید زارعی؛ سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری شیراز

مجید امیر فضلی، محسن پناهی؛ سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری زنجان

محمد مصیبی؛ سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری قم

علی اصغر تاج آبادی؛ سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری سمنان

میر مصطفی محتشمیان، سید محمد بحری؛ سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری کاشان

آدرس سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور: تهران، خیابان کارگر شمالی، بالاتر از بلوار کشاورز، پلاک ۲۲۴

آدرس سایت : www.imo.org.ir تلفن: ۶۳۹۰۱۰۱۴ نمابر: ۶۳۹۰۱۲۱۲ کد پستی: ۱۴۱۸۷۳۳۵۱۶

"استفاده از مطالب با ذکر مأخذ مجاز است"

۱- مقدمه و ضرورت

با توجه به اهمیت و جایگاه مهم سازمان‌ها/واحدهای آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری در مدیریت حوادث و سوانح شهری و لزوم فرماندهی و مدیریت یکپارچه در فعالیت های آتش‌نشانی در سطوح شهری، منطقه ای، استانی و ملی، موضوع کدگذاری ایستگاه‌ها، وسایل نقلیه و شیرهای آب (هیدرانت) آتش‌نشانی شهرهای کشور از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در این خصوص ضمن مطالعه وضعیت کدگذاری ایستگاه‌ها، وسایل نقلیه و شیرهای هیدرانت آتش‌نشانی در شهرهای کشور ضرورت دارد کدگذاری‌های فوق دارای یک اصول و قاعده واحد باشد تا امکان جمع‌بندی اطلاعات مورد نیاز برای استفاده در سطوح فرماندهی تعیین شده در مدیریت حوادث و سوانح شهری فراهم شود. کدگذاری فوق در راستای ایجاد سامانه جامع و مدیریت یکپارچه حوادث و سوانح شهری است که در مراحل بعدی انجام و با استفاده از فناوری‌های (GIS & AVL) قابلیت پیاده‌سازی دارد. این شیوه‌نامه در راستای اجرای مفاد بند ۱۴ ماده ۵۵ و ماده ۶۲ قانون شهرداری و بند ۱۴ ماده ۱۴ قانون سازمان مدیریت بحران کشور باهدف ایجاد هماهنگی به‌منظور مدیریت عملیات و وحدت رویه در کدگذاری ایستگاه‌ها، وسایل نقلیه و شیرهای آب آتش‌نشانی در سطح شهرها تهیه و تدوین شده است.

۲- اهداف یکپارچه‌سازی کدگذاری ایستگاه‌ها، وسایل نقلیه و شیرهای آب (هیدرانت) آتش‌نشانی

- یکپارچه‌سازی کدگذاری ایستگاه‌ها، وسایل نقلیه و شیرهای آب آتش‌نشانی در شهرهای کشور
- تسهیل در هماهنگی و امکان استفاده از ایستگاه‌ها، وسایل نقلیه و شیرهای آب آتش‌نشانی‌ها برای فرماندهی در سطوح مدیریت بحران
- تسهیل در پایش، نظارت و ارزیابی ایستگاه‌ها، وسایل نقلیه و شیرهای آب آتش‌نشانی
- افزایش بهره‌وری در عملیات‌های اعزامی تیم‌های آتش‌نشانی و تقویت کمی و کیفی مدیریت و فرماندهی عملیات.
- اتصال به سیستم اتوماسیون (GIS & AVL) مربوطه

۳- مستندات قانونی

- بند ۱۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری
- ماده ۶۲ قانون شهرداری
- بند ۱۴ ماده ۱۴ قانون مدیریت بحران کشور
- بند ۵ اساسنامه مصوب سازمان های آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری ها

۴- سیستم کدگذاری ایستگاه‌ها و وسایل نقلیه

بر اساس طرح جامع کدگذاری، هر ایستگاه و خودروی آتش‌نشانی دارای کد مخصوص به خود بوده که نشان‌دهنده امکانات فنی و اجرایی آن می‌باشد.

۵- کدگذاری ایستگاه

کد هر ایستگاه نشان دهنده سه شاخص اصلی به شرح ذیل می باشد:

- استان
- شهرداری
- شماره ایستگاه

۵-۱- استان

با توجه به تقسیم بندی کشور به ۳۱ استان، کد هر استان با دو حروف فارسی تعیین و مطابق جدول شماره (۱) مشخص شده است.

*در صورت ایجاد استان های جدید کدهای در انتظار (ذخیره) برای آن پیش بینی شده و اعلام خواهد شد.

جدول شماره ۱- کد تقسیم بندی استانی							
استان	معرف استان	استان	معرف استان	استان	معرف استان	استان	معرف استان
آذربایجان شرقی	اش	چهارمحال و بختیاری	چه	فارس	فا	گیلان	گی
آذربایجان غربی	اغ	خراسان جنوبی	خج	قزوین	قز	لرستان	لر
اردبیل	ار	خراسان رضوی	خض	قم	قم	مازندران	ما
اصفهان	اص	خراسان شمالی	خش	کردستان	کد	مرکزی	مر
البرز	ال	خوزستان	خو	کرمان	کم	هرمزگان	هز
ایلام	ای	زنجان	زج	کرمانشاه	کش	همدان	هم
بوشهر	بو	سمنان	سن	کهگیلویه و بویراحمد	که	یزد	یز
تهران	ته	سیستان و بلوچستان	سی	گلستان	گل	ذخیره	...

به عنوان مثال برای معرفی استان کرمانشاه مطابق جدول فوق: ک ش

کد فوق نشان دهنده استان کرمانشاه می باشد.

۵-۲- شهرداری

هریک از شهرداری های استان با یک عدد سه رقمی پس از حروف کد استان نمایش داده می شود که با ترتیب سال تأسیس شهرداری مرتب شده است. در صورت یکسان بودن سال تأسیس شهرداری ها اولویت با حرف اول شهرداری های مدنظر با ترتیب حروف الفبا و در صورت یکسان بودن مجدد به همین قاعده با حروف های بعدی نام شهرداری ها تعیین خواهد شد. (پیوست شماره ۱ شامل جدول تاریخ تأسیس شهرداری ها).

*در صورت عدم وجود نام شهرداری در جدول پیوست شماره ۱، کد مربوطه از انتهای کدهای موجود در جدول به ترتیب توسط دفتر امور شهری و شوراهای استانداری متبوع تعیین و استفاده می شود.

در کدگذاری مربوط به تقسیم بندی شهرداری ها مطابق جدول شماره (۲)، هر شهرداری با سه رقم نمایش داده شده است.

جدول شماره ۲ - کد تقسیم بندی شهرداری ها							
شهرداری	معرف شهر	شهرداری	معرف شهر	شهرداری	معرف شهر	شهرداری	معرف شهر
کرمانشاه	۰۰۱	سرپل ذهاب	۰۰۷	جوانرود	۰۱۳	بیستون	۰۱۹
قصر شیرین	۰۰۲	کنگاور	۰۰۸	نودشه	۰۱۴	سومار	۰۲۰
صحنه	۰۰۳	سنقر	۰۰۹	روانسر	۰۱۵	حمیل	۰۲۱
کرد غرب	۰۰۴	نوسود	۰۱۰	باینگان	۰۱۶	کوزران	۰۲۲
اسلام آباد غرب	۰۰۵	گیلان غرب	۰۱۱	تازه آباد	۰۱۷	گهواره	۰۲۳
هرسین	۰۰۶	پاوه	۰۱۲	رباط	۰۱۸	هلشی و غیره	

به عنوان مثال برای معرفی شهرداری مطابق جدول فوق: ۰۰۱-ک ش

کد فوق نشان دهنده استان کرمانشاه، شهرداری کرمانشاه می باشد.

۵-۳- شماره ایستگاه

شماره هریک از ایستگاه ها پس از رقم کدهای مربوط به شهرداری مشخص شده که شامل رقم های چهارم، پنجم و ششم از سمت چپ کد مربوطه می باشد، و از ۰۰۱ شروع شده به ۹۹۹ خاتمه می یابد.

به عنوان مثال برای معرفی شماره ایستگاه مطابق روش فوق: ۰۰۱۰۰۴-ک ش

این کد نشان دهنده استان کرمانشاه، شهرداری کرمانشاه، ایستگاه شماره چهار آتش نشانی می باشد.

۶- کدگذاری وسایل نقلیه

کدگذاری وسایل نقلیه آتش‌نشانی شهرداری‌ها پس از کدگذاری مربوط به استان و شهرداری با استفاده از شش رقم بعد از علامت ستاره (*) نشان داده می‌شود.

۶-۱- ستاره (STAR) *

این نماد نشان‌دهنده وجه تمایز بین کدگذاری شهرداری با کدگذاری وسیله نقلیه می‌باشد.

به‌عنوان مثال برای معرفی وسیله نقلیه مطابق روش فوق: *۰۰۱-ک ش

این کد نشان‌دهنده وسیله نقلیه‌ای در استان کرمانشاه شهرداری کرمانشاه می‌باشد.

۶-۲- نوع وسیله نقلیه (CLASS)

پس از علامت ستاره (*) سه رقم بعدی نشان‌دهنده نوع وسیله نقلیه (CLASS) می‌باشد. که شامل سه رقم بوده و از ۰۰۰ تا ۹۹۹ مطابق جدول شماره (۳) مشخص شده است. (پیوست شماره ۲ شامل جدول کامل کدگذاری خودروها).

جدول شماره ۳- کد نوع وسیله نقلیه (CLASS)					
ردیف	کد	عنوان	ردیف	کد	عنوان
۱	۰۰۰	هواپیما اطفاء	۲۱۹	۲۱۸	وانت اطفاء
۲	۰۰۱	هواپیما حمل بار و مسافر	۲۲۰	۲۱۹	وانت نجات
۳	۰۰۲	ذخیره	۲۲۱	۲۲۰	وانت حمل بار
۴	۰۰۳	ذخیره	۲۲۲	۲۲۱	وانت ناظر
۵	۰۰۴	ذخیره	۲۲۳	۲۲۲	وانت نورافکن
...	الی ۹۹۹	الی ۹۹۹	غیره

به‌عنوان مثال برای معرفی نوع وسیله نقلیه مطابق جدول فوق: *۲۱۹-۰۰۱-ک ش

این کد نشان‌دهنده وانت نجات در استان کرمانشاه شهرداری کرمانشاه می‌باشد.

۶-۳- کدگذاری تعدادی (NUMBER)

سه رقم پایانی کدگذاری تعدادی (NUMBER) مربوط به نوع وسیله نقلیه می باشد که شامل سه رقم بوده و از ۰۰۱ شروع شده و تا ۹۹۹ خاتمه می یابد.

به عنوان مثال برای معرفی شماره تعدادی وسیله نقلیه مطابق روش فوق: ۲۱۹۰۰۲*۰۰۱-ک ش

این کد نشان دهنده دومین وانت نجات در استان کرمانشاه شهرداری کرمانشاه می باشد.

۷-۷- کدگذاری شیرهای آب آتش نشانی (هیدرانت)

کدگذاری شیرهای آب آتش نشانی شهرداری ها پس از کدگذاری مربوط به استان و شهرداری با استفاده از شش رقم بعد از علامت هشتگ (#) نشان داده می شود.

۷-۱- هشتگ (HASHTAG)

این نماد نشانگر کدگذاری شیرهای آب آتش نشانی شهرداری های کشور می باشد.

به عنوان مثال برای معرفی شیرهای آب آتش نشانی مطابق روش فوق: #۰۰۱-ک ش

این کد نشان دهنده شیر آب آتش نشانی در استان کرمانشاه شهرداری کرمانشاه می باشد.

۷-۲- نوع شیرهای آب آتش نشانی (CLASS)

پس از علامت # رقم اول نشان دهنده نوع شیر آب آتش نشانی شهرداری بوده که از ۰ تا ۹ مطابق جدول شماره (۴) نشان داده شده است.

جدول شماره ۴- کد نوع شیر های آتش نشانی (CLASS)					
ردیف	کد	عنوان	ردیف	کد	عنوان
۱	۰	سطحی (ایستاده) با سه خروجی شامل دو خروجی ۲.۵ اینچ و یک خروجی ۴ اینچ	۶	۵	در انتظار
۲	۱	سطحی (ایستاده) با چهار خروجی شامل چهار خروجی ۲.۵ اینچ	۷	۶	در انتظار
۳	۲	سطحی (ایستاده) با دو خروجی شامل دو خروجی ۲.۵ اینچ	۸	۷	در انتظار
۴	۳	* ویژه نیازمند آچار مخصوص تولیدی صنایع ۷ تیر اصفهان سطحی (ایستاده) با سه خروجی شامل دو خروجی ۲.۵ اینچ و یک خروجی ۴ اینچ	۹	۸	در انتظار
۵	۴	زیرسطحی (زیرزمینی) با یک خروجی ۲.۵ اینچ	۱۰	۹	در انتظار

به عنوان مثال برای معرفی شیرهای آب آتش نشانی مطابق جدول فوق: #۱-۰۰۱-ک ش

این کد نشان دهنده شیر آب سطحی (ایستاده) با چهار خروجی شامل چهار خروجی ۲.۵ اینچ آتش نشانی در استان کرمانشاه شهرداری کرمانشاه می باشد.

۷-۳- کدگذاری تعدادی شیرهای آب آتش نشانی (NUMBER)

پس از اولین رقم بعد از علامت # پنج رقم بعدی نشان دهنده کدگذاری تعدادی (NUMBER) از آن نوع شیر آب آتش نشانی می باشد که از ۰۰۰۰۱ شروع شده و تا ۹۹۹۹۹ را شامل می شود.

به عنوان مثال برای معرفی تعداد شیرهای آب آتش نشانی مطابق روش فوق: ۰۰۱#۱۰۰۰۰۴-ک ش

این کد نشان دهنده چهارمین شیر آب آتش نشانی سطحی (ایستاده) با چهار خروجی شامل چهار خروجی ۲.۵ اینچ آتش نشانی در استان کرمانشاه شهرداری کرمانشاه می باشد.

۸-۱ استفاده از بارکد سه بعدی (QR code)

با توجه به اینکه ارقام زیادی برای نشان دادن کدگذاری ایستگاهها، وسایل نقلیه و شیرهای آب (هیدرانت) آتش نشانی های شهرداری های کشور به کار می رود از این رو برای سهولت در استفاده، از بارکدهای سه بعدی (QR code) جهت نصب بر روی سر درب ایستگاهها، بدنه وسایل نقلیه و شیرهای آب آتش نشانی های کشور به کار برده می شود.

به عنوان مثال: کد ۰۰۱*۲۱۹۰۰۲-ک ش نشان دهنده دومین وانت نجات در استان کرمانشاه

شهرداری کرمانشاه می باشد. و به صورت زیر نمایش داده می شود.

برای ایجاد وحدت رویه در شکل و ابعاد بارکدهای مورد استفاده در سطح شهرهای کشور، شهرداری ها می توانند جهت تهیه بارکدهای سه بعدی کدهای مورد نیاز مطابق با مفاد این شیوه نامه برای هر یک از ایستگاهها، تجهیزات و ماشین آلات آتش نشانی درخواست خود را به اتحادیه سازمان های خدمات شهری شهرداری های کشور به آدرس تهران، بلوار کشاورز خیابان نادری پلاک ۱۷ طبقه ۵ ارسال و جهت هماهنگی با شماره تلفن ۰۲۱۸۸۹۶۲۴۳۱ تماس حاصل فرمایند.

۹- بازنگری

این شیوه نامه در ۹ بند و دارای ۴ جدول در ۸ صفحه تنظیم شده و ملاک عمل شهرداری ها خواهد بود. همچنین حسب ضرورت از سوی سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور بازنگری و تکمیل خواهد شد.